

سیاست‌های محدودکننده صادرات، موجب سردرگمی فعالان بازار شده است

نوسان‌ساز بازار فولاد

فرمان توقف صادرات فولاد با مصوبه شورای عالی امنیت ملی در اردیبهشت‌ماه صادر و تا تاریخ نیم خردادماه ادامه دارد. هرچند در بخشنامه تأکید شده است که ۹ خرداد از وما تاریخ پایان ممنوعیت نیست و تصمیم‌گیری‌های بعدی متقابلا اعلام خواهد شد.

این دستورالعمل اقدام مدیریتی با هدف تأمین نیاز بازار داخلی، کنترل قیمت‌ها و جلوگیری از تنش‌های احتمالی در بازار است ولی مواجهه با این سیاست از سوی فعالان صنعت فولاد کاملاً متفاوت است.

برخی اجرای این دست محدودیت‌ها را با توجه به شرایط جنگی حاکم بر کشور صحیح می‌دانند. برخی دیگر نیز ضمن تأکید به موقعیت شکننده فولاد ایران در بازار جهانی تحت تأثیر تنش‌های حاکم بر منطقه، چنین تصمیماتی را به زیان صنعت فولاد کشور در بلندمدت می‌دانند. فارغ از نقاط صحت هر دو دیدگاه یادشده باید اذعان کرد که در موقعیت کنونی، بخشی از واردکنندگان فولاد از ایران ترجیح خواهند داد با هدف کاهش ریسک‌های تجاری، خرید این محصول استراتژیک را از ایران جایگزین کنند. یعنی شرایط یادشده حداقل در کوتاه‌مدت و میان‌مدت به تصعیف جایگاه ایران در بازار رقابت جهانی منجر خواهد شد.

تولید و تجارت فولاد از اهمیتی جدی برای اقتصاد کشورها برخوردار است. براساس آمار و اطلاعات منتشرشده از تجارت فولاد در سطح جهانی باید تأکید کرد که در سال ۲۰۲۴ مجموعاً ۴۴۹,۲ میلیون تن فولاد در سطح دنیا صادر شده است. در این میان چین در مقام بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد دنیا توانسته جایگاه نخستین صادرکننده این محصول را هم از آن خود کند. میزان صادرات این کشور در سال ۲۰۲۴ برابر ۱۱۷٫۱ میلیون تن (شامل محصولات نهایی و نیمه‌نهایی) گزارش شده است. پس از چین، به ترتیب کشور ژاپن با صادرات ۳۱٫۲ میلیون تن و کره جنوبی با فروش ۲۸٫۷ میلیون تن در رتبه‌های دوم و سوم بزرگ‌ترین فولادسازان دنیا قرار گرفته‌اند. اتحادیه اروپا، آلمان، ترکیه، بلژیک، ایتالیا، ویتنام، روسیه، اندونزی و ایران نیز در رده‌های بعدی صادرات فولاد جهان قرار دارند.

وضعیت شکننده صنعت فولاد

ایران در مقام دهمین فولادساز بزرگ دنیا طی سال‌های اخیر جایگاه خود را تثبیت کرده است. مجموع تولید فولاد کشور در سال ۲۰۲۴ برابر ۳۱٫۹ میلیون تن گزارش شده است. مجموع میزان صادرات فولاد ایران نیز در این سال برابر ۱۰٫۸ میلیون تن گزارش شده و به این ترتیب کشور ما در رتبه دوازدهم بزرگ‌ترین صادرکنندگان فولاد قرار گرفته است.

ناگفته نماند که ظرفیت‌های صادراتی فولادی کشور به‌مراتب جدی‌تر است. کمابینه ظرفیت تولید فولاد کشور حدود ۵۰ میلیون تن برآورد می‌شود. بنابراین چنانچه امکان صادرات حداکثری فولاد برای ایران وجود داشت، تولیدکنندگان می‌توانستند ظرفیت تولید خود را ارتقا دهند. به‌خصوص آنکه صنعت فولاد در ایران از اساس با هدف صادرات و حضور در بازار رقابت جهانی، تا این اندازه توسعه‌یافته است. اما در عمل موانع جدی پیش‌روی صادرات کشور وجود دارد. در درجه نخست آنکه این توسعه متناسب با نیاز بازار بین‌المللی نبوده است. ضعف در لجستیک کشور و توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل در سال‌های گذشته، یکی از موانع توسعه صادرات فولاد ایران بوده است. در همین حال سیاست‌های ناکارآمد ارزی و الزام به پیمان‌سازی ارزان ارز، تغییر مداوم قوانین و مقررات حاکم بر بخش تولید و تجارت، اعمال ممنوعیت‌های دوره‌ای در

زیرساختی و محدودیت در تردد کشتیرانی صادراتی به‌دلیل وضعیت مخاطره‌آمیز در خلیج‌فارس قرار گرفته است.

وی ضمن اشاره به نگرانی که این روزها در بازار فولاد کشور به چشم می‌خورد و تقاضای ناشی از تنش‌های جنگی و دورنمای نامطمئن حاکم بر این بازار گفت: در حال حاضر شاهد کمیبود واقعی در بازار نیستیم، بلکه فقدان شفافیت اطلاعاتی دربار میزان آسیب‌های وارده به زیرساخت‌های تولید محرک بروز ناپایداری در بازار خریدفروش فولاد کشور است. صنایع پایین‌دستی نگران تأمین مواد اولیه در میان‌مدت هستند و این نگرانی، بخشی از تقاضای کاذب را در این بازار شکل داده است.

وی در ادامه افزود: جداً از آسیب‌های زیرساختی سیستم تأمین برق صنعت فولاد، باید تأکید کرد که میزان ظرفیت تولید در زنجیره فولاد کشور به مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی بوده است. میزان تولید در بسیاری از حلقه‌های این زنجیره نیز کفاف تأمین نیاز بازار داخلی را می‌داده و شاهد پتانسیل چشم‌گیری در امر صادرات خواهیم بود. بنابراین می‌توان این‌طور نتیجه گرفت که چرخه تولید حداقل ۸۰درصد ظرفیت سال قبل همچنان پایدار است. این یعنی حتی در صورت بازگشایی مسیر صادرات، کشور با کمیبود مواجه نخواهد شد.

زمانی در ادامه ضمن تأکید بر بروز محدودیت جدی در مسیرهای صادراتی فولاد کشور گفت: در شرایطی که صادرات فولاد کشور به‌دلیل شرایط جنگی و ناامنی بنادر عملاً متوقف شده است، ایلاخ این بخشنامه چه هدفی را دنبال می‌کند؟ اگر هیچ بازگسری صادراتی در بنادر امکان‌پذیر نیست، این دستورالعمل نه بازار داخلی را تثبیت می‌کند و نه کمیودی را رفع خواهد کرد. تنها دستوراد قابل پیش‌بینی آن، آسیب به جایگاه ایران در بازارهای بین‌المللی فولاد است؛ بازارهایی که مدیران این صنعت با سال‌ها تلاش و مجاهدت در آنها سهم کسب کرده‌اند.

وی افزود: رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی ما در انتظار هر فرصتی برای بر کردن خلأ ناشی از غیبت ایران در این بازارها هستند. بخشنامه‌های این چنینی، عملاً سهم بازار را به‌رقبا تقدیم می‌کند.

این فعال صنعت فولاد افزود: واحدهای آسیب‌دیده برای بازسازی به درآمد ارزی نیاز دارند و حفظ سهم ایران در بازارهای جهانی فولاد مستلزم حضور مستمر است. راه‌حل پایدار، ایجاد سازوکار شفاف برای تعادل میان عرضه داخلی و صادرات است. نه سیاست‌های یک‌بعدی که در هر دو جبهه به کشور آسیب می‌زند.

ضرورت تأمین نیاز بازار داخلی

عزیز قنوتی، فعال صنعت فولاد، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» سیاست دولت در ایجاد ممنوعیت در مسیر بازار صادرات فولاد را در موقعیت کنونی صحیح دانست و افزود: صنعت فولاد ایران در طول دهه گذشته با تکیه بر منابع غنی معدنی و انرژی و با هدف توسعه صادرات و ارزآوری و ارزش افزایی و اشتغال‌زایی توسعه‌یافته است. ظرفیت احداث‌شده در صنعت فولاد کشور به مراتب بالاتر از نیاز بازار داخلی بوده، چراکه صادرات یکی از گزینه‌های اصلی برای فروش محصولات تولیدشده در این زنجیره بوده است. وی افزود: با بروز جنگ بخشی از ظرفیت‌های تولید فولاد کشور در طول سال‌های گذشته تحت تأثیر شرایط تحریمی قرار گرفته و عملاً مسیر صادرات و حضور آن در بازار رقابت جهانی محدود بوده است. در این میان بسیاری از صنایع فولادی کشور با ظرفیت پایین به فعالیت و تولید خود ادامه داده‌اند که از رقابت‌پذیری در تولید آنها کاسته است.

قنوتی گفت: در شرایطی که ظرفیت تولید فولاد کشور متناسب با اهداف توسعه صنعت فولاد در افرق ۱۴۰۴، حدود ۵۰ میلیون تن برآورد می‌شود، میزان تولید سالانه در این صنعت کمی بیش از ۳۰ میلیون تن است. وی افزود: با بروز جنگ بخشی از ظرفیت‌های تولید فولاد کشور آسیب دیده، اما نباید فراموش کرد که فعالیت در این صنعت همچنان ادامه دارد. البته این خسارات در برخی از حلقه‌های زنجیره فولاد کشور جدی بوده و تأمین نیاز بازار داخلی با چالش مواجه کرده است.

وی با اشاره به تولید داخلی و صادرات فولاد کشور در حلقه‌های متعدد این زنجیره گفت: با خسارت واردشده، تأمین نیاز داخلی در برخی از حلقه‌ها مستلزم واردات است. همچنین اقدامات لازم برای واردات و تأمین نیاز انجام گرفته است.

قنوتی افزود: این سیاست با هدف تأمین نیاز بازار داخلی اجرایی شده است. به هر حال کشور همچنان در شرایط جنگی قرار دارد و انتظار می‌رود الگوهای جنگی بر آن حاکم باشد. در این موقعیت قطعاً تأمین نیاز بازار داخلی اولویت جدی صنعت است.

وی در پاسخ به‌سوالی مبنی بر احتمال آسیب به برند و اعتبار فولادسازان ایرانی در بازار رقابت جهانی، تحت تأثیر محدودیت‌های صادراتی کشور گفت: صنعت فولاد ایران در طول سال‌های گذشته توانسته و وجود محدودیت‌های جدی به فعالیت خود ادامه دهد. تحریم و اعمال محدودیت در تعاملات جهانی هرگز نتوانسته مانع صادرات و حضور فعالان داخلی در بازار جهانی شود. صنعت فولاد ایران به سبب کیفیت تولید و سایر شاخصه‌های رقابت‌پذیری همواره توانسته سهم خوبی از بازار رقابت جهانی را از آن خود کند. در حال حاضر نیز مشتریان قدیمی ما شرایط حاکم بر بازار ایران رادگر خواهند کرد. بدون تردید با بازگشت ثبات به منطقه و رفع کمیودهای حاکم بر بازار داخلی، صنعت فولاد کشور توان بازیابی قدرت خود در بازارهای صادراتی را خواهد داشت.

توقف صادرات اسلب و ورق‌های فولادی

سازمان توسعه تجارت ایران اعلام کرد: بر اساس مصوبه معاونت امور معادن و صنایع معدنی وزارت صمت درخصوص توقف صادرات اسلب و ورق‌های فولادی، به استحضار می‌رساند به‌استناد بند ۱۵ مصوبه در تاریخ ۲۱ فروردین ۱۴۰۵ شورای عالی امنیت ملی، صادرات هرگونه اسلب، ورق گرم، ورق سرد، ورق قلع اندودشده، سایر ورق‌های پوشش‌دار، ورق گالوانیزه، ورق رنگی، تسمه گرم، تسمه سرد، تسمه قلع اندودشده، تسمه گالوانیزه، سایر تسمه‌های پوشش‌دار و تسمه رنگی، از ۹ خرداد۱۴۰۵ ممنوع است. در ضمن در صورت تمدید شرایط اضطرار، تمدید زمان ممنوعیت موضوع این نامه، به نحو مقتضی اطلاع‌رسانی خواهد شد.

فقدان شفافیت: محرک قیمت‌ها

علی محمد زمانی، فعال صنعت فولاد، در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به ابلاخ دستورالعمل اجرایی گمرک مبنی بر ممنوعیت صادرات طیف گسترده‌ای از محصولات فولادی شامل اسلب، ورق گرم و سرد، ورق گالوانیزه، ورق رنگی، تسمه و انواع محصولات پوشش‌دار گفت: تصمیم ممنوعیت صادرات فولاد، درمانی است که از درد پتدر است و در شرایطی اتخاذ شده که بازار فولاد کشور تحت تأثیر دو عامل هم‌زمان آسیب‌های

چهارشنبه، ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۵

۱۸ ذی‌القعدة ۱۴۴۷. مه ۶، ۲۰۲۶

سال بیست‌وچهارم، شماره ۶۵۵۸

صنعت سیمان جهان در آستانه تحول

بوده، با چالش‌های جدی روبه‌روست. عراق همچنان بزرگ‌ترین بازار صادراتی کلینکر ایران است و روسیه در سمت دیگر معادله، دو تجربه تلخ وجود دارد که باید صادقانه از آنها درس گرفت. امارات متحده عربی پیش از این، و کویت اخیراً، تعرفه آنتی‌دامپینگ بر واردات سیمان کلینکر ایران اعمال کرده‌اند. این اتفاق پیامی روشن دارد: رقابت صرفاً قیمتی و بدون توجه به استانداردهای بین‌المللی بازار جهانی، نه تنها پایدار نیست، بلکه می‌تواند به از دست دادن کامل بازار منجر شود. بازارهایی که یک بار از دست بروند، بازسئ گیری‌شان بسیار دشوارتر از نگاه‌داشتن آنها است. در مقابل، یک فرصت واقعی و مستعد وجود دارد: افغانستان. تنش‌های اخیر میان افغانستان و پاکستان، تقاضا برای سیمان ایرانی را در این کشور افزایش داده است. این فرصت مزیت جغرافیایی غیرقابل انکار ایران را به نمایش می‌گذارد. به بیان دقیق‌تر مرز مشترک زمینی که هیچ رقیب آسیایی شرقی نمی‌تواند با آن رقابت کند.

درسی چین برای ایران

آنچه قراتر از مرزهای چین اهمیت دارد این است که ظرفیت سازاد که بدون تقاضای واقعی ایجاد شود، دهه‌ها گریبانگیر صنعت می‌شود. چین امروز با بهره‌وری ۴۷درصدی دست‌وپنجه نرم می‌کند و تا ۲۱۰۰ باید ۶۶درصد از ظرفیت فعلی خود را تعطیل کند. صنعت سیمان ایران باید این آینه را جدی بگیرد. هر تصمیم برای توسعه ظرفیت جدید باید با یک سوال ساده اما سخت‌آغاز شود: مشتری این ظرفیت کیست و قرارداد آن کجاست؟ در این میان انتظار می‌رود ۱۳ اولویت برای سیاستگذاری در این صنعت مورد توجه قرار گیرد.

حفظ توسعه بازارهای موجود با ابزار دیپلماسی اقتصادی: عراق و افغانستان بازارهایی هستند که مزیت جغرافیایی ایران در آنها واقعی و فعال است. اما این مزیت بدون توافقات تجاری پایدار، خطوط امتیاری و حمایت دیپلماتیک، شکننده خواهد ماند. بازنگری جدی در استراتژی صادراتی: تجربه از دست دادن بازارهای کویت و امارات به دلیل تعرفه آنتی‌دامپینگ، نشان می‌دهد که رقابت قیمتی محض در بلندمدت پایدار نیست. استانداردها سازی، برندسازی و رعایت ضوابط بین‌المللی تجارت، شرط ماندگاری در بازارهای صادراتی است. بهره‌وری انرژی به‌عنوان مزیت رقابتی پایدار: در نیابسی که هزینه انرژی به ۵۵درصد هزینه تولید سیمان رسیده، کارخانه‌هایی که سوخت‌های جایگزین ار جادی می‌گیرند و بهره‌وری حرارتی را ارتقا می‌دهند، در بلندمدت برنده‌اند. این دیگر یک انتخاب زیست‌محیطی نیست، یک ضرورت اقتصادی است. در نهایت باید این‌طور جمع بندی کرد که جهان سیمان در حال تغییر است. چین با ظرفیت مازاد خود همچنان به عنوان رقابتی صادراتی خطرناک باقی مانده، تنش‌های ژئوپلیتیک مسرهای تجاری را بازآزایی کرده و هزینه‌های لجستیک یک نرمال جدید» را تعریف می‌کنند. ایران در این معادله به‌نرند قطعی است و نه بازنده محتم. تورم، فشارهای اقتصادی و تنش‌های ژئوپلیتیک، سرمایه‌گذاری در ساخت‌وساز را به زئوپلیتیک، در چنین شرایطی انتظار رونق تقاضای داخلی سیمان در کوتاه‌مدت واقع بینانه نیست.

صادرات کلینکر که یکی از مزیت‌های رقابتی ایران است که همین امروز باید انجام دهیم.

ایران: بازارهای واقعی، تهدیدهای واقعی

در ادامه باید خاطرنشان کرد که صنعت سیمان ایران در نقطه‌ای حساس ایستاده است. برای تحلیل دقیق‌تر، باید از کلی‌گویی‌رهیز کرد و به واقعیت‌های میدانی توجه داشت. تقاضای داخلی برای مصرف سیمان در کشور ما در وضعیت پیچیده‌ای قرار دارد. بازار مسکن ایران در «انجامه است»؛ قیمت‌ها رشد کرده اما معاملات به‌ حد اقل رسیده. تورم، کاهش قدرت خرید و نااطمینانی ناشی از تنش‌های ژئوپلیتیک، سرمایه‌گذاری در ساخت‌وساز را به توقف انداخته است. در چنین شرایطی انتظار رونق تقاضای داخلی سیمان در کوتاه‌مدت واقع بینانه نیست.

همزمانی تورم با رکود

»»

تقویت واقعی سهم بخش خصوصی حقیقی در فعالیت‌های اقتصادی و واگذاری شفاف و قانونی مالکیت قطعی بسیاری از بنگاها و دارایی‌های غیر مولد در اختیار دولت و نهادها نیز می‌تواند ضمن کاهش هزینه‌های جاری دولت، منجر به افزایش بهره‌وری و ایجاد ارزش افزوده و رقابت در فعالیت‌های اقتصادی باشد. این موضوع هرچند به دلیل ملاحظات مرتبط با فرآیند و نحوه واگذاری و همچنین نحوه پشتیبانی حقوقی از سرمایه‌گذاران خصوصی، ابزاری کوتاه‌مدت نخواهد بود، ولی به واسطه اهمیت و ضرورت آن باید در کوتاه‌ترین زمان عملیاتی شود. حذف قیمت‌گذاری دستوری و احترام به مولفه‌های بازار در تعیین نرخ کالا و خدمات نیز از مهم‌ترین انتظارات از دولت است و اینکه دولت، مجلس و قوه قضائیه بپذیرند که رشد قیمت‌ها و تورم پدیده‌ای پولی است و نه بازاری حشقی؛ و دلیل اصلی تورم رشد نقدینگی بیشتر از رشد تولیدات است و نه سلیقه تاجر، تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان کالا و خدمات. با این نگاه سازمان‌های ضد بازاری در قدم اول و با فوریت و تعامل دولت و مجلس قابل حذف خواهند بود.

در صورت انجام اقدامات اصلاحی دولت و اعتماد و واگذاری امور اقتصادی به فعالان واقعی بخش خصوصی، می‌توان تا حدودی به کاهش روند پرشتاب تورمی ماه‌های اخیر امیدوار بود و در غیر این صورت رشد بیشتر تورم در ایران برای سال ۱۴۰۵ محتمل خواهد بود.

آگهی دعوت به مجمع عمومی سالیانه صاحبان سهام (به روش الکترونیکی و حضوری)	شماره ثبت: ۳۴۸۱۳۴	شناسه ملی: ۱۰۱۵۳۹۱۴۵۷۶	برای سال(دوره) مالی منتهی به ۱۴۰۴/۰۲/۲۹
بدین‌وسیله از صاحبان محترم سهام شرکت سپیدار سیستم آسیا (سهامی عام) یا وکلا و نمایندگان قانونی آنان دعوت می‌شود تا در جلسه مجمع عمومی عادی سالیانه این شرکت که در ساعت ۱۱:۰۰ صبح روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۹ به صورت الکترونیکی به آدرس‌های mymaja.com یا مراجعه حضوری به سالن کنفرانس شرکت همکاران سیستم واقع در خیابان ولیعصر بالاتر از میدان ونک خیابان عطار پلاک ۸، ساختمان همکاران سیستم برگزار می‌شود، حضور به هم رسانند. شایان ذکر است جهت سهولت و مشارکت حداکثری سهامداران محترم، از ظرفیت ایجاد شده جهت حضور در مجمع عمومی و اعمال رأی و طرح سوالات به صورت الکترونیکی استفاده شده است؛ لذا تمامی سهامداران، وکیل یا قائم مقام قانونی صاحبان سهم و همچنین نماینده یا نمایندگان اشخاص حقوقی می‌توانند، با توجه به برگزاری مجمع به صورت الکترونیکی، در تاریخ ۱۴۰۵/۰۲/۲۹ به آدرس mymaja.com مراجعه کرده و ضمن اعلام حضور، در رأی‌گیری نیز مشارکت یا سوالات خود را مطرح کنند. با عنایت به اینکه رأی‌گیری صرفاً به روش الکترونیکی صورت می‌پذیرد ثبت‌نام و احراز هویت در سامانه نسجام برای کلیه سهامداران محترم جهت مشارکت در مجمع عمومی و زمان رأی‌گیری الزامی است. رهنمای حضور الکترونیکی سهامداران محترم به پیوست آگهی در سایت کنال به نشانی codal.ir منتشر می‌گردد. دستور جلسه: استماع گزارش عملکرد هیئت‌مدیره و گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی بررسی و اخذ تصمیم در مورد صورت‌های مالی عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۴/۱۲/۲۹ و معاملات مشمول ماده ۱۲۹ قانون تجارت اتخاذ تصمیم در مورد تخصیص سود انتخاب حسابرس و بازرس قانونی اصلی و علی‌البدل تعیین روزنامه کثیرالانتشار به منظور درج آگهی‌های رسمی شرکت تعیین حق حضور اعضای غیرموظف هیئت‌مدیره و کمیته‌های تخصصی تعیین پاداش هیئت‌مدیره سایر مواردی که به موجب لایحه اصلاحی قانون تجارت در صلاحیت مجمع عمومی عادی سالیانه است. هیئت‌مدیره شرکت سپیدار سیستم آسیا (سهامی عام)			
نشانی واحد امور سهام: تهران، خیابان ولیعصر، بالاتر از میدان ونک، خیابان عطار، پلاک ۸ تلفن: ۰۲۱-۸۴۳۷۲۲۲۰ آدرس ایمیل واحد امور سهام: stock@sepidadsystem.com			

سپیدار سیستم